Після конфіскати — другий наклад

Ч. 65 (11.033). Львів, четвер 24. березня 1927. Opłata pocztowa zapłacona ryczałtem. Рік XLV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 20 ч. к., Румунії 150 леїв, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Жниво „санації".

Львів, 23. березня 1927.

Зараз після гомінкого, цареславного і царепоклонного відсвяткування іменин марш. Пілсудського, „санаційний" уряд тогож Пілсудського підніс північно-східним „кресам" новий дарунок. Згідно з постановою Ради міністрів міністр внутр. справ Складковський признав нелегальними дві опозиційні селянські партії: Білоруську Сел.-Робітн. Громаду і Незалежну Хлопську Партію.

Дотеперішня практика керманичів відродженої Польщі не дає з цього приводу причин до надто великого здивування. Навпаки, діється все так, як діялося в старошляхетській Польщі, як діялося підчас всіх перехрещувань Хісно Пяста. Продовжування і вияскравлення польського режіму останнім актом „санаційного" уряду доказує, як запопадливо і ніжно нинішні керманичі республиканьско - демократичної Польщі — не лише бережуть польської традиції, але й стараються виявити все богацтво її широкодіяпазонового змісту. Та „розвязання" (пишемо те слово в лапках, бо й як можна розвязати політичну партію!) двох політичних організацій білоруського селянства говорить іще щось більше.

Для нас, галицьких українців, що можуть оперувати порівнуючим мірилом з доби австрійського конституційного режіму, взагалі незрозумілими є такі акти, як розвязування політичних партій, ставлення їх під покришку нелегальности, проголошування поза законом політичної організації. В конституційно-демократичному режімі всі політичні партії є легальні. Є це психольогічна і юридична аксіома конституції, яка не лише допускає, але просто вимагає вияви всіх напрямків громадської думки.

Державна влада, себ то правляча більшість чи навіть оперуюча фізичною силою меншість, може приноровлювати репресії до поодиноких осіб чи гуртків, що своїм діланням нарушили закон, але ніколи не може розвязувати таких правно невловимих організацій, як політичні партії, які не потребують легалізації і про неї не стараються. Бо вже сам факт істнування якоїсь партії дає їй легалізаційну санкцію. Тимбільше дико виглядає „розвязання" якоїсь політичної партії навіть без судового ствердження її вини. Правда, ще 15. січня ц. р. польська влада почала репресіями переводити ліквідацію Білор. Сел.-Роб. Громади, арештуючи її чотирьох послів, а опісля додала до комплєту ще й одного посла (Головача) з Нез. Хлоп. Партії, щоби мати „наглядний" козир і проти цеї організації; правда й те, що польська соймова більшість *ex post* дала свою згоду на ці арешти, щоби прорєчисто задемонструвати своє розуміння посольської незайманости, очевидячки — у відношенні до умандатованих представників проклятих „нац. меншостей".

Тим самим, коли кількома послами персоніфікувати „розвязані" організації, не стверджено: чи і наскільки ті партії „постійно і програмово (*sic!*) вели переворотну акцію, що підважувала основи правовости і загрожувала публичному спокоєві та безпеці", — як зазначує урядовий комунікат.

Випереджуючи ствердження і рішення суду, політична влада проголосила нелегальність двох політичних організацій, як у січні випередила вона рішення сойму.

Стіснюючи політичне життя „кресового" населення до підземної діяльности, польська влада, навіть коли б розглядати справу з її становища, тим чином безумовно нічого не осягає. Навпаки, погіршуючи положення на „кресах", прямує якраз до осягнення протилежних наслідків. А зрештою не виключене, що це лежить в її „програмі".

Поширення нелегальщини повела польська влада на широку скалю. „Кресові" воєводи розплякатували постанову мін. внутр. справ про „розвязання" двох лівих селянських партій. Навіть львівський воєвода поспішився видати обіжник з цього приводу, хоч на території львівського воєвідства не оперувала ні одна з тих організацій, та погрожує старим „*Prügelpatent*-ом" і карно-судовими наслідками.

Репресійна „санація", яка дивним дивом постійно звертається тільки проти „меншостевих" політичних організацій, а ніколи проти „більшостевих", польських, хоч в неодній з них можна доглянути ведення переворотової акції, що загрожує публичному спокоєві і безпеці, — правдоподібно не принесе великої шкоди „розвязаним" партіям. Таж комунізм у Польщі поширився, зріс і дійшов до значної сили якраз після переведення його на нелегальне становище. В часах „легальщини" комуністична партія взагалі не була відома ширшим селянським і робітничим масам, а після нелегальщини вона стала в богатьох осередках домінуючою і майже єдиною партією. І сьогодні комуністична партія є нелегальною тільки в очах шкаралупної бюрократії, що дивиться на життєві функції крізь призму обіжників і розпорядків, але в очах громадянства комуністична партія давно перестала бути нелегальною. Залегалізувало її саме життя, не без співділання польської влади. Те саме явище торкається й обох „розвязаних" партій. Нез. Хлоп. Партія прилюдно запротестувала проти урядового розпорядку і заявила, що й надалі вважає себе партією явною, легальною. І ясно, що й тут влада буде безсила, як вона є в суті річи безрадна у відношенні до комун. партії. Бо дані політичні партії повстають, творяться й істнують не по таким чи іншим розпорядкам чи декретам державців, тільки їх висуває життя, його умовини і потреби населення.

Останній розпорядок „санаційного" уряду прорєчисто говорить сам за себе. Він є одним з клясичних прикладів „санаційного" жнива, а одночасно напрямною „санаційної сменовеховщини" у відношенні до непольських народів. Сьогодні ставиться на нелегальне положення Білор. Сел.-Роб. Громаду, а завтра та сама доля може стрінути якунебудь із непольських партій чи організацій.

Памятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі І. Франка треба посилати до Центробанку (Львів, Ринок ч. 10. І. пов.) на щадничу книжечку ч. 7910.

З польської преси.

Дві міри.

Під таким заголовком приніс варшавський „Роботнік" з 20. березня цікаву статтю Я. Жеславського, в якій він порівнує „реформаторську" діяльність теперішньої польської правиці з „реформами" Столипіна.

„Коли—пише автор—Столипін довершив дня 16. червня 1907 р. памятного державного перевороту, наслідком якого розвязано на основі царського указу другу думу, арештуючи при виході з салі засідань лівих послів, а також згори назначено нову виборчу ординацію, не піддаючи її під розвагу парляменту, російський уряд здавав собі докладно справу з того, яке обурення викликів всюди те яскраве знасилування закону. Щоб ослабити фатальне враження, уряд Столипіна бажав приєднати для себе націоналістичні російські елементи та оголосив, що головною метою цеї славної „реформи" є не поворот до давної форми абсолютизму, але виключно бажання оборони російської держави перед національними меншостями, або висловлюючися мовою тодішньої націоналістичної російської преси „інородцями". Доказувано, що російська нац. гордість не може стерпіти, щоби національні меншости в російському парляменті були язичком при вазі і щоби від їх голосів залежало, чи державний бюджет буде принятий чи відкинений. Отже треба було для більшого успіху російського націоналізму скромно ослабити репрезентацію національних меншостей.

„В столипинській виборчій ординації, яка в історії є одним з найяркіших прикладів наруги над законом і почуттям справедливости, обійшлися з національними меншостями в безприкладний спосіб, особливо з польською меншістю, що мала в перших двох думах понад сорок мандатів. Бо в Королівстві не тільки зменшено число мандатів більше ніж на половину, але утворено штучну репрезентацію російського населення Королівства, виділюючи його від усього іншого населення і запевнюючи йому два мандати, не зважаючи на непомірно малу його чисельність; один від російського населення Варшави, — а один від російського населення Холмщини".

„Від тої хвилі в думі засідав постійно, побіч ендеків з Королівства, учитель одної з російських гімназій у Варшаві, Алексєєв, крайній російський шовініст, що збудував собі карієру на поборюванні всього, що польське. І всі від тої хвилі були свідками оригінального явища. Як лише котрийсь з польських послів забрав слово в обороні топтаних безнастанно царською бюрократією прав польського населення, записувався негайно до слова депутат Алексєєв, що не репрезентував навіть 3 відсотків населення Варшави і в своїй промові, передруковуваній опісля дослівно у „Варшавскому Дневніку", стверджував слушність приноровлюваних репресій, доказуючи, що з поляками, як з елементом державно нельояльним, не можна поступати інакше".

„Ендецька преса ображувалася на Алексєєва, протестувала проти кривди, якої допускався у відношенні до польського населення своїми виступами цей чорносотенний посол і проти самої засади упослідження польського населення при допомозі фальшуючої волю населення виборчої ординації, але це нічого не помагало. За- Від того часу минуло двадцять літ. склепилися рани, які задавав російський гнет. Ендеки стали партією, що має найбільше число мандатів у польському соймі. Можна булоб припускати, що памятаючи на приповідку: „не роби другому, що тобі не миле", вони не сягнуть по мага-

Red. Czasop. „Dilo". Pr. 116/27. W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny we Lwowie orzekł na wniosek Prokuratury przy tymże Sądzie, że treść artykułów umieszczonych w czasopiśmie „Dilo" Nr. 63 z dnia 18. marca 1927 roku pod tytułem: 1) „...idamy cawnoji szlachty" w ustępie od słów „Ta jakoy" do końca artykułu, 2) „Zaljakani druhy" w ustępach a) między słowami „umownoji" a „Pryzenjnoma" b) od słów „Z koneczności..." do końca artykułu zawierają ad 1 i 2 znam. zbr. z § 65a) uznał dokonaną 17. marca 1927 r. konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził uniszczenie całego nakładu i wydał w myśl § 493. p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z 17. grudnia 1862 Dz. p. p. Nr. 6. ex 1863. i. j. zarządzenie za przekroczenie na grzywnę po 400 Zł. Lwów, dnia 18. marca 1927.

Hawel.

зину столипінських винаходів, але позволять на те, щоби відносини між польським населенням і національними меншостями, що живуть у Польщі, уложилися нормально. Що самі не причиняться нічим до злагіднення відносин, про те знав кожний, хто здавав собі справу з істоти їх програми. Ишло щонайменше про те, щоби в тих перших літах істнування держави, серед тих неустабілізованих відносин заховувалися якийсь час з резервою. Одначе сталося інакше".

„Ендеки пішли слідами Столипіна, а бажаючи замаскувати реакційний характер пропонованої виборчої ординації, головну увагу звернули на точки, вимірені проти національних меншостей, щоби здобути собі симпатії націоналістичних кол, що кермуються інстинктовними симпатіями або антипатіями, а за мало політично розвинених, щоби здобутися на розгляд цілої справи зі становища державного інтересу. Звідси такі диногляні проекти, як творення національного катастру на східних „кресах", як будування на скількости відданих при останніх виборах голосів".

„Належалоб ендецьким виборцям перечитати собі, що писали їх провідники про реформу Столипіна перед 20-ти літами зі становища льогіки, етики та інтересу держави. Тоді, якщо зможуть ще критично думати, зрозуміють, на які манівці може завести польську державу проводження в життя муринської етики, яку приняв наш націоналізм, а яка узмістовлюється ось у чому: „Добре є те, що мені вигідне; злим — те, що мені невигідне".

До цеї паралелі між „реформою" Столипіна і теперішніми „реформаторськими" подвигами польської реакційної правиці не требаб нічого додавати, якби не те, що останніми часами польські соціялісти з ППС, в органі яких найшлася ця паралеля, заявилася теж за неозначеною вправді, але теж столипінською реформою в тому напрямі, щоби на східних „кресах" таки забезпечити „відповідне" число мандатів для польської меншости. З уваги на таке становище пепеесів ціла наведена статія Жеславського може мати тільки маніфестаційний характер. А її тенденція не покривається цілковито з правдивими намірами і тактикою ППС.

Реформа ґімназій.

Ціле шкільництво, від найнижчого до найвищого є предметом глибокої жури повоєнної Европи. Дотеперішня школа не вдоволяє не то шкільної молоді та її родичів — коли вона вдоволяла їх?! — але також самих педагогів, та ще більше народніх керманичів.

Тож усюди богато говорять і пишуть про необхідність реформи шкільництва, предкладають пляни такої реформи, одначе нова школа, котра би всіх вдоволила, ще не народилися і мабуть не так скоро прийде на світ. Зрештою не буде вона ніколи й усюди однаковою, бо школа мусить приноровитися до духа народу і місцевих відносин.

Та вже досі переведено всякі менш або більш важні зміни в научній програмі шкіл по ріжних краях, в тому слід і нам бодай згруба з ними познайомитися, тим більше, що й у нас пробудилося зацікавлення шкільною проблємою і наша суспільність теж бажає реформи шкільництва. Наш загал є свідомий того, що від доброї школи залежить у великій мірі будучність народу, і тому ми, що так у культурному розвиткові опізнилися, мусимо подбати, щоби наше шкільництво як найкраще поставити, бо інакше на все останемо по заду інших культурних народів.

Правда, підносяться голоси, що ми тепер тут не будемо рішати про наші школи, та з таким поглядом погодитися годі, бож наші соймові посли мають право очікувати від нас вказівок, яких змін мають домагатися в уладі шкільництва, а врешті польський шкільний плян навчання з 1922 р. залишає за приватним середнім шкільництвом право на відхилення від урядової шкільної програми, наслідком чого бодай в уладі нашого приватного середнього шкільництва маємо важне слово. І з уваги на те треба нам бодай в тому зорієнтуватися, яку з державних шкільних програм вибрати? А вже необхідно нам знати, як уладжені тепер державні середні школи в Польщі? Покищо представимо програму середних загальнообразуючих шкіл, оперту на розпорядку міністерства освіти з липня 1926 р., який обовязує під цю пору середні школи в Польщі.

Розпорядок цей відноситься до вищих кляс середньої школи, себто IV—VIII, зглядно I—V, бо опирається на системі тзв. підбудови, це є трьох нижчих кляс спільних для усіх типів середньої загальнообразуючої школи з наукою релігії, польської і одної чужої мови, історії, географії, математики, фізики, хемії, природи, письма, рисунку, співу, ручних робіт і руханки.

Вищі кляси, або властива середня школа розгалужується на три виділи: математично-природописний, гуманістичний і клясичний. У всіх виділах предметами науки є: релігія польська й одна чужа мова новітня, історія, географія, природа, фізика з космографією, хемія, математика, пропедевтика фільософії, рисунок, спів і музика та руханка. Одначе основою науки в математично-природописній (давніша школа реальна) є математика, природа, фізика і хемія, в гуманістичній гімназії на перший плян вибивається наука мови польської, латинської і одної чужої новітньої, та історії, а вкінці клясична гімназія опирається на науку латини, греки і клясичної культури почнаючи від IV. кляси.

Подрібно научний плян представляється ось як: I. гімназія матем.-природ. у пяти вищих клясах має науку релігії в 10 годинах тижнево, польського 20, новітньої чужої мови 15, історії 16, геогр. 6, природи 12—15, фізики з космографією 18, хемії 7, математики 25, рисунку 6—10, ручних робіт 2, руханки 10, причім в VIII кл. може ученик вибирати між пропедевтикою фільософії і природою, а в VII. і VIII. між рисунком і співом.

II. В гуманістичній гімназії релігія 10, польське 22, латина (від IV кл.) 25, чужа нова мова 20, історія 19, математика 19, географія 6, природа 5, фізика з космографією і хемією 11, пропед. філ. 3, руханка 10, рисунок 4, а спів і музика в останніх 3 клясах до вибору з рисунком.

III. В клясичній гімназії вчать: релігії 10, польського 18, латини, греки і культури (від IV. кл.) разом 57, новітньої мови 14, історії 15, географії 6, природи 2, фізики і хемії 8, математики 12, пропед. фільос. 3, рисунку 4, руханки 10 годин тижнево у пяти вищих клясах.

Останком давної гімназії є восьми-клясова гімназія клясична давнього типу. В ній зміни невеликі. В осьми клясах вчать релігії в 16, польської мови в 31, латинської 43, грецької 29 (від IV. кл.), нової чужої 26 (від II. кл.), історії 21, географії 10, математики 23, фізики 11, природи 12, проп. філ. 4, письма 2, рисунків і ручних робіт 12, руханки 16, співу 6 год. тижнево.

Так виглядає теперішня — так сказати — провізорична державна середня школа в Польщі. Проєктів нової реформи є так богато, що годі над ними розводитися. Головна баталія йде за те, чи підбудовою має бути 7 кляс. всенародна школа, чи має нею і надалі виключно остати нижча триклясова гімназія. Вже тепер можна на основі вступного іспиту переходити до IV. кл. перших трьох типів гімназії з VII. кл. всенародньої школи, на будуче підбудовою мала би бути виключно всенародня школа, зглядно її три найвищі кляси, а три нижчі гімназіяльні мали би бути постепенно знинені. За тим останнім розбиваються головно впливові тепер у соймі народні учителі і демократія, яка хоче такою реформою облекшити сільському населенню вступ до середньої школи, бо тоді сільська дитина вчилась би поза домом родичів тільки пять літ, та могла би рішатися на вступ до гімназії щойно в чотирнацятому замість десятому році життя, отже в часі, де талант і нахил її вже є більш скрісталізовані.

Повну, восьмиклясову гімназію обстоюють головно учителі галицьких гімназій та консервативні елементи, котрі в наміренім скороченні гімназійної науки бачать загрозу культурного рівня середньої школи, бо замісць науки в нижчій гімназії, веденої учительством з університетською освітою, мала би прийти наука в трьох вищих клясах всенародньої школи, яка ще не має відповідно до того підготованих учителів. Далі підносять вони, що всенародня школа повинна дати певну заокруглену цілість образування тим, котрі вже далі не будуть вчитися, отже непотрібно вчились би не одного тоті, що мають іти до гімназії. Вкінці супроти нинішнього стану польських фінансів і великого браку, особливо на сході, якихнебудь шкіл годі надіятися на таку розбудову 7 кляс. шкіл всенародних, щоби вони були для усіх доступні. Тому селянська маса буде мати і далі утруднений доступ до гімназії, а в той спосіб відпадає один з головних аргументів за скороченням гімназії в користь народньої школи.

Цей останній аргумент важний і для нас у тій справі. У нас по селах є дуже мало 7 клясових шкіл (не треба і не можна їх мішати з сімома роками науки, бо то що інше), та надія на їх зріст дуже мала і тому скасовання 3 кляс нижчої гімназії лише утруднювало би нашій молоді доступ до гімназії, бо передтим вона мусіла би собі добути вступ до вищих кляс всенародньої школи, яка звичайно є в місті і служить передовсім міському населенню. Знаю, що деякі міські громади виразно заборонювали приймати до удержуваних ними шкіл сільську дітвору. Це сталоб наявно загальним явищем, коли би через знесення нижчої гімназії фреквенція 7 кляс. шкіл зросла, а де тоді поділась би наша молодь зі сіл і якою дорогою діставалася би до нової I. зглядно теперішньої IV. кл. гімназійної? Над тим треба зріло застановитися, заки ми малиб рішитися на скорочення гімназій.

Д. К.

Радянська Україна.

Біля „Дніпрельстану".

При Українській Академії Наук повстала окрема комісія для допомоги Дніпрельстанові. На одному з останніх її засідань виголосив реферат акад. Грушевський. На його внесення рішено, що комісії історична, історії степової України, історичного письменства та науково-дослідча катедра історії України повинні провести досліди Дніпрельстану. Ці досліди відносяться до докладних описів і фотоґрафування історичних місцевостей, збирання устних і писаних матеріялів про минувшину до кінця XVIII. в., а пізніше про кольонізацію, економічні й побутові умови, то що. — „Пролєтарська Правда" з 16. ц. м. приносить телеграфічну вістку з Запоріжжа, що там почалися 14. ц. м. роботи на Дніпрельстані.

Перевибори рад.

„Пролєтарська Правда" з 17. березня приносить телеграфічну вістку з Харкова про дотеперішні відсумки перевиборів рад. Згідно з даними Центральної Статистичної Управи перебрано дотепер 10.000 сільських рад, тобто 80 відсотків усіх сільрад на Україні. У виборах взяло участь 53 відсотки управнених до голосування. До нових сільрад вибрано 228 тисяч членів, з того **86 відс.** незаможників і лише **9 відс.** комуністів. Жінок між новообраними членами є 9·6 відс. З того виходить що до нових сільських рад вибрано в цьому році аж **55 відс.** некомуністів і не незаможників, а так званих середняків і заможніших. Голова Всеукраїнської центральної виборчої комісії Власенко заявив у Москві, що до рад не ввійшов на Україні в часі цьогорічних перевиборів ні один глитай, а на середняцькі вправді, а заможніші елементи тільки не глитаї. Словом — комуністи знов перерахувалися і в своїй скромности звуть глитаїв „заможнішими".

Літературна ґазета.

Всеукраїнська спілка пролетарських письменників приступила до видавання літературної ґазети у Київі. Досі на Україні взагалі не було літературної ґазети. Ця перша періодична ґазета є новістю. Перше її число мало появитися 20. березня. Буде вона виходити двічі в місяць. З оголошеної в „Пролєтарській Правді" програми бачимо, що ґазета буде мати літературно-інформаційний характер. Понад те „ґазета особливу увагу звертатиме на вишукання нових письменницьких сил".

Досвідні наукові установи в Радянській Україні.

В Харкові відбувалася в другій декаді березня всеукраїнська конференція в справі вивчення продуктивних сил. На ній виголосив представник Народн. Комісаріяту Освіти (укрголовнауки) проф. Баланін обширний реферат про теперішнє положення науково-дослідних установ на Україні. Їх нараховують тепер до 200. З реферату Баланіна довідуємося, що найкраще поставлені ботанічні установи. Дослідну роботу над рослинами ведуть ботанічні городи в Харкові, Одесі та Київі. Крім того ведуть її по заповідниках, як у заповіднику Шевченка і великому підприємстві „Чаплі". В Харкові розвивається добре і наука ґрунтознавства. Хемічні науково-дослідні роботи веде інститут прикладної хемії у Харкові та хемічні лябораторії в Київі, Одесі і Дніпропетровську. Фізичні науки поставлені слабо наслідком недостачі вчених професорів. Не можна було навіть обсадити катедр заснованого в Харкові фізичного інституту. Далі подаємо дослівно за харківським „Комуністом" характеристику відносин на тому полі зроблену Баланіним та іншими учасниками конференції.

„Взагалі — казав Баланін — можна зробити висновок, що науково-дослідну роботу на Україні розгорнуто ще не досить. Бракує свідомих досвідчених робітників. Крім того підготування наукових робітників взагалі відстає від дійсної потреби." Представники місцевих — пише далі „Комуніст" — наукових організацій підчас дискусії додали ще богато рис до загального стану українських наукових установ. В роботі лябораторій та інших наукових установ ще немає достатнього погодження. Не по всіх установах утворено сприятливі умови для роботи. Часто буває, що дея*ких учених надто переван*тажують роботою в інших галузях. *Заплата молодих аспірантів надто мала і в богатьох випадках вони через скрутний матеріяльний стан кидають наукові установи і йдуть на відприємства чи до інших установ, де утримання вище. Між тим серед наших молодих учених є богато видатних сил." —* Характеристика, як бачимо, дуже вимовна!

Виборча кампанія в Австрії.

Соц.-демократична виборча відозва.

„Арбайтер Цайтунг", центральний орган соц.-дем. партії Австрії, приніс на днях на першій сторонї соц.-демократичну виборчу відозву. У відозві вказано на рішуче бажання Австрії прилучитися до Німеччини й висунено домагання основної реформи подружого і карного закону та

шкільних реформ. Потім вичислено у відозві завдання, що їх мусить виконати новий парлямент, щоб усунути величезне безробіття в Австрії, а саме піклуючись безробітними, піддержуючи публичний будівельний рух і поширюючи торговельні умови. Від нового парляменту соц. демократи будуть домагатися введення в життя обезпечення на старість і поліпшення долі пенсіоністів. Відозва заповідає також дальшу охорону льокаторів, виступає против житної тарифи і займається справою дрібних рент, як і реформою податків. Вкінці відозва взиває до оборони республики цілу робітничу класу міста й села і кінчить домаганням „прилучення до великої республики робучих мас великого німецького народу".

На смітнику польської літератури.

Припадково попався мені в руки одна з численних книжок польської лубочної літератури, тим разом „твір" одного із „визначних" і „передових" польських „письменників" п. н. *Kornel Makuszyński, Radosne i smutne, wyd. nowe. Bibljoteka Nowości w Warszawie. Red. i wyd. St. Cukrowski*, ст. 160, ціна 95 гр.

У першому довшому оповіданні п. н. „*Po powrocie*" автор оповідає про 1918 рік у Київі. Само оповідання мало інтересне, бо речі там усім відомі. Зате незвичайно інтересне його відношення до української нації. Український нарід називає автор (на 38 ст.) епітетом — ні більше ні менше а таким чемним як „*dziki łotr ukraiński*", (на ст. 39) „*zhańbieniem człowieczeństwa*", (на ст. 64) „*zwierzem, nie tylko mordercym, lecz złośliwym, okydnie złośliwym, dla którego na ziemiach cywilizowanych miejsca być nie powinno*", (на ст. 65) „*krwawą imitacją „człowieka*". На тій самій ст. 65 називає „висококультурний" автор українців „*Hotentoci — tylko z braku lepszego porównania śmiem obrazić poczciwych Hotentotów*"; на ст. 18 і 52 закидає українським міністрам злодійство; на ст. 38 називає українця словами „*drab zabłocony*"; на ст. 52 пророчить і торочить таке: „*Tych krwawych upiorów nie zmieni nic nawet za lat tysiąc*", на ст. 56 всіх українців прозиває „*ukr. złodziajaszki*", на ст. 67 твердить: „*Ukraiński pies uczciwszą ma duszę*" ніж український нарід. На ст. 67 голосить високопарне: „*Niema już w środkowej Afryce podobnego plemienia*", а на ст. 67, говорячи про борню УНР з більшовизмом, каже: „*Tu i tam mordował ten sam zwierz. Cała Ukraina przesiąkniona jest bolszewizmem, a o nomenklaturę sprzeczają się tylko łotry naczelne, polityczni kondotjery, dowódcy rezunów. Jedną ten cały kraj ma duszę, zarażoną wścieklizną...*" На 38 ст. описує автор ось такими словами українську визвольну війну: „*Ukrainiec bowiem w ciągu roku dojrzał politycznie i mordował z ubością, z coraz większą wrzawą; cieniutki pokost kiepskiej imitacji kultury obmył we krwi i stanął w bydlęcej swojej nagości, śmierdzący wódką i juchtem, zabłocony i opiły. Zwycięski rezun przypomniał sobie dobre czasy, więc nie dość mu było, że zamordował, prawdziwą rozkosz sprawiło mu dopiero wyłupywanie oczów, wycinanie języków, rozpruwanie brzuchów kobiecych...*" На 61 ст.: „*Najdzikszy indjanin z plemienia Siouxów nie zarznie z taką wrodzoną wprawą człowieka, jak to uczynić umie Tyrolczyk Wschodu*"; на 66 ст.: „*Dziwna plugawa podłość w tym strasznym rezunie, że zbrodniarz schwytany, lecz hardo idący na szubienicę jest wobec niego jak bohater wobec wściekłego psa*". Згадуючи німців, називає їх і нас: „*Hunni cywilizowani i niecywilizowani*" (ст. 75) або „*Mały i wielki złodziej*" (ст. 76). Цілий свій нарис пише автор на те, щоби „*jeszcze za tysiąc lat nienawidzieć*" (ст. 70).

Ось такими словами виповідається шляхотна душа благородного поляка, пересякнена наскрізь зоольоґічним шовінізмом і скажениною.

Дивно, справді дивно, що живого ще К. Макушинського не потягнув наш нарід за обиду до відповідальности!

Нехай вище наведені цитати остануть знаком „високої польської літератури і культури" на ганьбу по всі віки! Нехай наш нарід гідно відповість на вражу ненависть! **Евген Яворовський.**

Памятайте: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний захист в добі лихоліття!

Бурливе засідання сойму.

Діяльність пос. Воєвудзкого суперечна з обовязками посла. — Уряд приготовляє декрет про збори. — Догана за виступ проти визнання білоруських партій нелеґальними. — Довіря для мін. Мейштовича і Незабитовського.

Варшава, 22. березня 1927.

На нинішнім засіданні сойму, після відчитання присуду маршалківського суду у справі пос. Воєвудзкого, маршалок ствердив, що діяльність пос. Воєвудзкого суперечила обовязкам посла, хоч суд не потвердив усіх закидів проти В-го. Проти тої заяви запротестували товариші В-го за що їх прикликано до порядку. Пос. Фідеркевич (НПХ) домагався, щоби маршалок оголосив справоздання зі засідань суду в справі пос. В-го. Маршалок відповів, що оголосити протоколів не можна хочби тому, що на те мусіли би згодитися насамперед члени суду. Опісля марш. повідомив, що пос. Балин (НПХ) просив, щоби йому уділити голосу для умотивування заяви недовіря для уряду, яке то внесення поставив він учора на засіданні. Тому, що то суперечить реґулямінові, марш. не згодився на те домагання. Пос. Варський (ком.) виступив проти уряду за те, що признав нелеґальними Білоруську Громаду і НПХ. Марш. перервав на хвилю засідання, а опісля осудив виступ пос. Варського.

При обговорюванні проєкту закону про збори після реферату пос. Керніка представник мін-ства внутр. справ заявив, що праця сойму в цьому напрямку зайва, бо уряд оголосить закон про збори у формі декрету. Заява ця викликала збентеження і протести. Не зважаючи на повищу заяву, сойм дальше радив над законом про збори.

Під кінець засідання приступлено до голосування над внесенням на висловлення заяви недовіря мін. Мейштовичеві і Незабитовському. Внесення це відкинено. В голосуванні (що відбулося поіменно) жиди не брали участи. Так оба міністри врятувалися, а також і сойм, бо, як кажуть, уже приготований був декрет про замкнення соймової сесії. Найближче засідання сойму в пятницю.

Оконечне ухвалення бюджету.

Варшава, 22. березня 1927.

Сойм закінчив нині оконечно праці над бюджетом на 1927/8 р. Бюджет той виносить 1,988.263.410 зол. у видатках і 1,990,539,942 зол. у приходах. Маршалок похвалив сойм за „виснажуючу працю" над бюджетом і ствердив, що сойм виконав свої праці перед речинцем.

Наради над протикомуністичним законом відложено.

Варшава, 22. березня 1927.

Нині соймова конституційна комісія радила дальше над проєктом протикомуністичного закону. Тому, що підчас нарад вказано, що той проєкт маршалок сойму передав для розгляду рівночасно конституційній і правничій комісії і тому, що піднесено цілу низку застережень правничої натури, ухвалено цілий проєкт переказати спец. підкомісії. Підкомісія має узгіднити проєкт із правничою комісією. До підкомісії делеговано пос. Березовського (ЗЛН), Керніка (Пяст) і Лібермана (ППС).

Ліквідування НПХ і Білоруської Громади.

Варшава, 22. березня 1927.

У звязи з признанням Білоруської Громади і НПХ нелеґальними, варшавська поліція переводила вчора ревізії при вул. Старий Ринок і Сірій. Льокаль при вул. Старий Ринок після довгих пертрактацій з пос. Балином опечатано. Сконфісковано „доказовий" матеріял і арештовано богато осіб.

Мін. Чехович проти знижки цін пашпортів.

Варшава, 22. березня 1927.

Свого часу промислова комісія, виходячи зі заложення, що теперішні високі пашпортові оплати не є нічим оправдані, постановила в тій справі віднестися до мін. скарбу з предложенням обниження тих цін. Мін. Чехович не згодився на знижку цін пашпортів з огляду на платничий біланс. Мин. року видано около 40.000 закорд. пашпортів; коли приняти, що кождий власник пашпорту вивіз із краю 1.000 зол., то це робить уже суму 8 міл. долярів, вивезених із краю.

Злагіднення балканського конфлікту.

Рим, 22. березня 1927.

„Трібуна" містить вияснення в справі конфлікту Італії з СХС. Часопис зазначує, що Італія не складала офіціяльної ноти ані в Білгороді ані великим державам, а обмежилася до розмов і півофіціяльних нот.

Париж, 22. березня 1927.

„Матен" повідомляє, що італійський уряд старається розяснити замотане становище. Тому теж італійський амбасадор у розмові з Бріяном не відкинув принціпіяльно югославянського предложення в справі міжнар. анкети на кордоні СХС.

Мирова заява італійського амбасадора.

Льондон, 22. березня 1927.

Наспіли тут вісти з Вашинґтону, що італійський амбасадор заявив урядові Злучених Держав, що італійський уряд рішучо не думає захолочувати европейського миру, ані теж переводити якінебудь військові операції.

Уряд СХС. перепросив італійського посла.

Білгород, 22. березня 1927.

У звязи з образою італійського посла на вчорашнім засіданні скупштини пос. Прібіцевичем і пос. Вільдером (який назвав італійського посла шпіоном), мін. закорд. справ Періч висловив італійському послові співчування.

Бої в Шанґаю.

Льондон, 22. березня 1922.

В китайській части Шанґаю йдуть бої з шантунґськими військами і [illegible] означеної ближче приналежности, озброєними в револьвери. Кантонські війська і страйк. робітники пліндрують місто. Торговля в місті завмерла зовсім. В чужинних концесіях спокій завдяки присутности війська. В північно-східній міжнар. дільниці тисячі вояків шантунґської провінції шляються понайбільше без офіцерів і граблять і пліндрують усе. Південні відділи, що вчора підійшли були під місто, завернули, бо чекають приходу головних сил армії. Для охорони чужинних консулятів висіли в місті морські стрільці.

Злучені Держави і Китай.

Льондон, 22. березня 1927.

Уряд Злучених Держав рішився боронити життя і майна американських горожан у Китаю всякими засобами, які має до розпорядимости.

З Українського Клюбу.

Вибір президії 31. ц. м.

Варшава, 22. березня 1927.

Вчора мав відбутися в Українському Клюбі вибір нової президії, після того, як дотеперішнім членам її висказано недовіря. Перед приступленням до виборів президії домагалася тзв. лівиця Клюбу, себто колишні сель-союзники, а тепер сель-роби, відложення виборів на пізніший час, мотивуючи це неприсутністю кількох послів. Тому, що всіх послів повідомлено як слід про це засідання, це внесення сельробів у голосуванні перепало. Тоді лівиця покинула салю засідань. Після того оставші члени Клюбу вирішили перевести вибір президії дня 31. березня ц. р.

З міської ради у Львові.

Виступ Миколи Ганкевича.

Львів, 23. березня 1927.

Вчора відбулося вже семе з черги засідання „тимчасової" ради в справі бюджету (в мин. році були в цій справі тільки два засідання). Між ін. промовляв соц. радний Микола Ганкевич, що є визнавцем ідеольоґії ППС. В довгій промові, в якій порушив безліч сучасних проблєм, обговорив подрібно справу асиміляції і самодіяльности українського населення в культурно-освітній ділянці. Одначе з того лябіринту не міг вийти й годі було збагнути, на яку по правді плятформу ставить „справу співжиття обох народів", про що так широко розводився. В тому самому дусі говорив і про жидівську справу, не находячи в своїй роздвоєній душі і для неї ніякої розвязки.

Біржа.

Гроші.

Долар 8·94 і пів. Банк Польський платив за доляра у готівці 8·90, Ню Йорк 8·93, швайцарські франки 172·12, французькі франки 34·95, італійські ліри 40·12, австрійські шілінги 125·82, німецькі марки 211·85.

Збіжє.

Пшениця двірська 55·50—56·50, пшениця селянська 53·00—54·00, жито гал. 39·75—40·75, ячмінь броварний 41·00—42·00, ячмінь на мливо 35—36, ячмінь пастівний 30·50—31·50, овес 33·50—34·50, кукурудза румунська 27—28, бараболя промислова 8·25—8·75.

ВІДГУКИ ДНЯ.

„Ґерой нашево времені".

Кожна доба має свого героя. Він залежний від обставин, умовин і життєвої появи, на якій вицвітає як троянда чи кропива. Лермонтівський герой мав своє оправдання в тодішніх російських відносинах, має своє оправдання і герой нашого часу — Микола Величковський.

З незнаного консумента хліба виріс він негайно і нежданно до розмірів людини, про яку навіть у часописах пишуть. Правда, більше в польських як в українських, але пишуть. Що й те є правдою, що трохи інакше пишуть про нього українські часописи, а інакше польські, але — гадаю — однаково й одні і другі думають.

Щож таке вчинив пан (Імярек) що заговорив про нього весь світ від Погулянки по береги каламутної Полтви?! Чи виконав якийсь атентат? — сохрань Боже! Чи написав якусь розумну книгу? — ані йому снилося! Чи зробив може який винахід? — мови нема!

Взяв просто- і „вгасив" дві промови одну ліпшу від другої, бо обидві короткі. Перша з них дала себе чути на імпозантних зборах партії У. Н. С., за що його вибрано трицятьма голосами головою тієї партії, що в цім випадку становило загальну скількість голосуючих. („Нас мало, але сила", казав собі кожний з учасників... поглядаючи на охоронні відділи поліції!)

Новий голова не заснув на лаврах слави і поводження, як це нераз роблять другі голови партій, але після паруднєвного похмілля „бахнув" другу мову.

Цим разом вже у львівськім ратуші і не з нагоди зїзду, але імянин.

Це вже більш традиційно.

Здавен давна в нас на ріжних імянинах виголошувано промови, менше або більше „басуючі", залежно від того, що промовець хотів від солєнізанта, або солєнізант від промовця.

Але ще ні один промовець не сказав такої промови як Величковський на імянинах Пілсудського. Що правда, солєнізант був у Варшаві а промовець у Львові, але чи в часи радія віддаль грає яку небудь ролю?!..

Переді мною текст імянинної промови.

...„Проти рожна перти
Проти хвиль плисти"...

Зацитував промовець Франка, на доказ що Пілсудський все пер проти рожна і плив проти хвиль. Тим самим — думаю — хотів пан Величковський навести присутніх на порівнання зі своєю особою, бож і він пре проти рожна, аж йому очі вилазять.

...„Український народ уміє бути вдячним і вірним"...

Здається, промовець мав тут на думці хлібоїдів і їх соймову репрезентацію, але не від річі булоб згадати дещо з історії: реєстрованих козаків за Хмельницького, Коліївщину чи 1918 рік. Все це для ілюстрації не так вдячности, як того, що її спричинило.

...„Будеш батьку панувати,
Поки живуть люди!"

крикнув може трохи неоглядно, але зате патетично — імянинний промовець.

По цім наступили, як звичайно в таких випадках, оплески і ґратуляції, бо:

По перше: промова була скінчена,
по друге: не довго тривала,
по трете: на імянинах все так буває.

Кажуть, що польські редактори просто билися за відпис ґеніяльної промови, а навпаки — українські — не зраджували навіть зацікавлення. Це п. Величковського не повинно до своїх зражувати, бо зате правду про себе довідається тільки з українських часописів.

Ґалактіон Чіпка.

НОВИНКИ.

— Почтові складанки розсилаємо з нинішним числом, та просимо П. Т. передплатників негайно відновляти передплату, щоби не було перерви у висилці часопису. Передплату належить присилати прямо до Адміністрації, яка на місяць квітень 1927 р. виносить 4·50 золотих.

— Український драматичний конкурс. Кооператива „Український Театр" у Львові повідомляє, що позавчора відбулося засідання членів жюрі, на якому велася кількагодинна дискусія над пєсами, присланими на конкурс. З 21 присланих ця

вище 3 поставлено поза дискусію, як зовсім нелітературні. Над рештою велася подрібна виміна думок. У результаті жюрі погодилося, що з усіх 18 принятих на конкурс пес лише три пєси стануть предметом нового засідання в найближчім часі. Кожний з членів жюрі має обовязок прочитати їх ще раз і щойно після нової виміни думок жюрі рішить, чи одна, чи дві, чи всі три пєси заслуговують на нагороду або признання і з якими застереженнями. Автори, які ждуть нетерпляче на зворот своїх рукописів, цим разом не будуть уже довго ждати на остаточний вислід конкурсу, бо він буде поданий до загального відома скоро і дуже подрібно.

— **„Саможутнє" — з наказу поліції.** З приводу уродин Пілсудського влаштовано між іншими імпрезами також маршові змагання на шляху Задвіря—Львів (44 км.), в яких брали участь ріжні стрілецькі і військові дружини. Польська преса розписується широко про ці змагання, а при тому подає з радістю, що *„chłopi ruscy żywiołowo garną się do państwowości polskiej"*, бо сільське населення, мовляв, витало ентузіястично і то з власного почину і без якогонебудь зазиву переходячі відділи. Між іншим пишеться в польських газетах, що українське населення на шляху Задвіря—Львів декорувало свої доми синьо-жовтими і червоно-білими праорами, зложеними на хрест, що воно збудувало тріюмфальні брами з написами в українській мові, що витало переходячих таблицями з відповідними написами, окликами і селянськими орхестрами. Таким чином українське сільське населення — пишуть польські газетярі—„промовило відмінно від тої горстки політиканів, що говорять до мас зі сторінок українських газет, воно промовило цілком іншою мовою".— Як ставилося населення сіл до машеруючих відділів, ми не знаємо, але знаємо, що „паньствова поліція" розвинула якнайширшу акцію за участю наших селян у повитанні учасників змагань. Доказом хочби отсей документ: *„Posterunek Policji Państwowej p-tu Lwowskiego w Winnikach Nr. 22. Dnia 7/3 1927, Nr. 415/27. Do Urzędu Gminnego w..... Na polecenie Pana Starosty we Lwowie naczelnik gminy dołoży starań, ażeby ludność gminy w dniu 20/4 1927 pomiędzy godziną 7-mą a 8 mą rano przywitała maszerujące kadrówki Zaawórzańskie ku czci Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego. W tym celu winien naczelnik gminy dołożyć starań, by ludność z dziatwą szkolną przebrana w barwy narodowe, t. j. w chorągiewki polskie i ukraińskie z muzyką, utworzyła szpaler po obu stronach gościńca w okolicy cmentarzy, jednakowoż w taki sposób, ażeby jezdnia gościńca była zupełnie wolną. Przemaszerujące drużyny należy witać muzyką i okrzykami. Ze względu na to, że powyższa uroczystość ma charakter czysto Państwowy, przeto Pan Starosta taszy nadzieją (!), że pan naczelnik gminy należycie wywiąże się ze swego zadania. — Komendant Posterunku PP. Nowak, przodownik".*

— **„За таємну друкарню".** На 24. ц. м. визначено у Львові розправу проти Антона Березинського з Винник, що нібито уладив був там таємну комуністичну друкарню. Березинського випущено з слідчої тюрми за кавцією на волю, але він виїхав на фальшивий пашпорт разом з жінкою і дитиною до Німеччини, тому розправа проти нього не відбудеться.

— **Добрі інформатори.** *„Lidové Noviny"*, сильно поширений на Моравії щоденник (виходить у Берні), приносять у ч. з 18. ц. м. початку про спис населення на Радянській Україні, в якій подано, що Україна має тепер 23,568.000 населення (замісць кругло 29 міліонів), з того 87 проц. москалів (*Rusů*), 5·5 проц. поляків, 1·5 проц. жидів, 1·5 проц. молдаван і 1·1 проц. інших. Всі ті процентові відношення між дрібними національними меншостями на Вел. Україні подано зовсім фальшиво, а вже вершком ігноранції, коли не чого іншого, є інформування поважним чеським органом своїх читачів про 87 проц. москалів на Україні. Деж у такому разі українці? Добре інформують про нас свою суспільність чеські пресові органи!

— **Пять самовбивств одного дня!** Позавчора було в нашому славному місті аж пять самовбивств, з того два смертельні. На полянї за акційним броваром при вул. Клепарівській відібрав собі життя вистрілом з револьверу 24-літній Тадей Скубичковський, торг. помічник. У лісі біля Чортівської Скали застрілився укінч. правник, прив. службовик Пилип Бекесевич, що від двох літ не міг ніде найти праці. Крім того пробували відібрати собі життя три жінки: служниця Ламчаківська, що скочила з третього поверха при вул. Мохнацького 11 і поломила собі руки й ноги, 24-літня Иосифа Вітковська (Рея 5), що напилася йодини наслідком непорозумінь з наречениим, і 20-літня Анєля Мілевська, що наслідком нервового розстрою кинулася на брук з другого поверха при вул. Коперника 50. Як на один день — то доволі...

— **За вбивство 13-літнього хлопця.** Дня 15. ц. м. відбулася в Станиславові розправа проти сел. Василя Дмитрука з Новосілки, пов. Бучач, за побиття 13-літнього хлопця Северина Микуляка так, що він від побоїв помер. Після того Дмитрук кинув хлопця до керниці, з якої його витягнено аж по трьох тижнях, в часі її чищення. По обороні д-ра Льва Бачинського засуджено Дмитрука за проступок з § 335 к. з. на 3 місяці арешту.

— **Рукопис із часів Олега.** Нещодавно облетіла пресу сенсаційна вістка про знахідку в Каїро жидівським ученим-історином д-ром Шехтером жидівсько-хазарського рукопису з матеріялами про київського князя Олега. Цей рукопис купив за великі суми університет в Кембріджі. З метою ознайомитися з цим рукописом їздив у Льондон академик П. К. Коковцев, що признав автентичність її і відніс її повстання до XII. віку. На жаль, рукопис сильно ушкоджений і знищений зубом часу, тому в деяких місцях годі його відчитати. Не вдалося також на основі того рукопису вияснити справи, якою здавна займається наука, а саме часу переходу хазарів на жидівське. Акад. Коковцев після докладного перестудіювання того рукопису уважає його без сумніву жидівсько-хазарським твором і каже, що його автором могла бути людина, яка близько стояла до описуваних в ньому подій. По всякій правдоподібности автор цього рукопису був сучасником самого князя Олега.

— **Михайло Голинський** виступить у пятницю, 25. ц. м. в третє в опері „Кармен" на сцені львівського міського театру. Буде співати партію Дон Хозе.

— **Центральний Кооперативний Банк „Краєвий Союз Кредитовий" у Львові** пригадує, що Загальні Збори Центробанку відбудуться в пятницю, дня 25. березня ц. р. в годині 4-тій по пол. в льокалі Центробанку, Ринок ч. 10, I. пов.
1772 1—2

Дописи.

Бережани. *(Політичне віче).* Дня 13 березня 1927 р. відбулося в Бережанах в салі „Надії" політичне віче. Віче скликав д-р Західний, давніше член радикальної партії — тепер ще політично не здеклярований. Реферати виголосили: д-р Західний про шкільні справи, п. А. Малецький про політичне положення, п. Замощак про самоврядування і асекурацію худоби, інж. Волинець про господарські потреби нашого села. По рефератах вивязалася дискусія, що покінчилася ухваленням резолюцій. Віче, в котрім брало участь до 30 громад, тревало шість годин. Бажаним було би, щоби на будуче такі віча відбувалися під стягом якоїсь означеної політичної організації — бо неозначені під політичним оглядом віча під теперішний час можуть нанести великі шкоди навіть для самих аранжерів. Неправду пише „Рада" в 22. ч. з 17. березня ц. р., що „дискусія.. виявила повну однозгідність бесідників із поглядами, висказаними в політичнім рефераті (п. А. Малецького), а окрема з поглядами референта про істнуючу Українську Радянську Державу. Один одинокий бесідник, ред. Дмитро Паліїв, старався освітлити цю справу з ундівського становища, одначе його виводи не знайшли відгуку". — Навпаки: ані п. Арк. Малецький не займав до Рад. України іншого становища від становища УНДО, ані ред. Паліїв не полемізував з п. Малецьким, отже з цього приводу не було ніякого „відгуку". **Р. С.**

Орґанізаційний рух.

Довірочна нарада членів УНДО. в Миколаєві.

Дня 15. березня відбулася довірочна нарада членів УНДО. в Миколаєві, в котрій узяло участь 46 осіб, представників партійних гуртків у 14 селах судового повіту Миколаїв (на всіх 18 сіл цеї округи). Крім пятьох інтелігентів були там самі селяни. Партійно-організаційні справи реферував п. О. Гладишовський зі Львова. Слід ствердити, що партійна організація округи лежить в руках самих селян і міщан Миколаєва і стоїть на сильних підвалинах. Приємне враження робили бесідники-селяни, як пр. Паньків Яків з Дрогобича, що в острих словах пятнував кертичну роботу не тільки ворожого нам гурта інтернаціоналів від „Волі Народа" та „Світла", але і „своїх", що нервовою критикою і поширюванням злобних наклепів на провід партії ширять зневіру серед борців на наші національні ідеали. В дискусії, яка вивязалась над питанням поглиблення організації в повіті, забирали голос: М. Колодій, о. Юрик з Дрогобича, М. Пришляк, голова читальні „Просвіти" в Миколаєві, О. Серант з Волі та інші. М. Проць, господар з Надітич, що може похвалитись результатами своєї праці на ріжних ділянках громадянського життя, закінчив нараду прекрасною промовою, основою якої було глибоке переконання, що наш селянський стан може найти поправу своєї долі тільки в своїй хаті-державі, а покищо мусить боротися за свої національні права, позбувшись усяких нездійснимих мрій про спілку з „робітничими клясами" ворожих нам народів.

Зі спорту.

Гасмонея — Україна 3:2 (2:0).

Другі з черги в цьому сезоні змагання нашої дружини, яка перша у Львові збудилася з зимового сну (в чому хочемо бачити запоруку, що сезон цей буде богатий в цінніші імпрези), принесли Україні майже повну регабілітацію по минулорічній болючій невдачі (4:1). Гасмонея заповіла повний склад своєї дружини: хотіла, видко, зачати свій сезон блискучою перемогою над дружиною, яку торік легко побила. Одначе змагання виказали, що в Україні зайшли зміни, які піднесли її боєву здатність на ту висоту, що вона може нині ставити чоло дружинам А-клясовим. Про ці зміни нижче дещо ширше, а тепер кілька слів про хід самої гри.

В год. 3·40 Гасмонея в повному комплеті виходить на грище, а за нею Україна в складі: Ревера, Дахнівський, Иойко, Оприск, Конашевич, Борсук, Петрів, Грещук, Мурський, Кобзяр і Терлецький. По зимміці слідує льосування жеребом грища: Гасмонея має першенство і вибирає грище з вітром. 3·43 свисток судді — й Україна зачинає. Вітер і зденервування грачів України віддають ініціятиву в руки, чи радше в ноги синьо-білих. 3·50 перший ріг Гасмонеї не використаний. 4·04 перший ріг України, 4·05 другий ріг Гасмонеї без висліду. 4·11 Штаєрман, найкращий стрілець в Гасмонеї, а може й у Львові, випущений зпід опіки Конашевича, стріляє питомою собі „бомбою" першого *goal-a*. 4·15 Гасмонея стріляє знов *goal-a*, але з виразного *offside* (від сторони), не признаного суддею. 4·20 третій ріг Гасмонеї. 4·23 небезпечний стріл Гасмонеї, але над поперечку. 4·24 четвертий ріг Гасмонеї, а 4·25 карний — проти України, з якого Штаєрман стріляє другого *goal-a* для своєї дружини. 4·28 кінець першої частини, яка була під знаком великої переваги Гасмонеї.

Без павзи дружини зміняють грище і зачинається дальша гра. Тепер вітер союзником України, яка пробує взяти ініціятиву в свої ноги. 4·40 Мурський стріляє вільного, але на авт. 4·41 Ревера викопом рятує в небезпечній ситуації. 4·45 Штаєрман використовує помилку залоги і стріляє легко третього *goal-a* для Гасмонеї. 4·52 другий ріг України, 4·53 Гасмонея псує зовсім певну позицію, 4·54 стріл Мурського понад поперечку. Україна зачинає генеральний наступ. 5·05 Мурський влучним сильним стрілом добуває першого *goal-a* для України, довго оплескуваного. 5·06 пятий ріг Гасмонеї. 5·10 Кобзяр стріляє другого *goal-a*, привитаного знову бурею оплесків. Зараз потім кінчиться гра.

Гра велася в живому темпі, пилка пересувалася лискавкою від одних воріт під другі. Перша половина належала вповні до Гасмонеї, друга в значній части до України. В Гасмонеї завважали ми деяке легковаження противника, але позатим вона виявила свої питомі прикмети, знані у Львові, тому про них не буду розписуватися. Україна зробила своєю грою, доцільною спеціяльно в лінії нападу і мудро підтримуючою помічю милу несподіванку. В нападі надзвичайно корисним показалося вставлення Грещука на лівого злучника. Він з Мурським, Кобзярем і Терлецьким творили душу дружини. Петрів на лівому крилі ще не зіграний як слід з дружиною. Порівнюючи Мурського з Кобзярем, не знаємо, кому віддати першенство, бо оба вони були небезпечні для найсильнішої залоги у Львові, яку творить пара Редлер-Бірнбах. З помочи вдоволив уповні Борсук, дещо менше Оприск, (видно, без тренінґу), а наименше Конашевич, якого вставлення на середині помочи уважаємо невдалим експериментом. Те місце слід рішучо віддати Диньові. В залозі Дахнівський кращий від Иойка, на загал вони оба вдоволили. Ревера був у першій половині гри слабий, позатим, як звичайно, мав дуже добрі моменти. В дружині бачили ми сильний боєвий запал, який не ослаб ні на хвилю; це спричинило, що хоч Україна програла ріжницею одних воріт, то в дійсности вона вийшла з успіхом, який поставив її на видному місці у Львові. Тільки більше солідної праці над собою, а успіхи не дадуть довго на себе ждати.

В. Ст.

ОПОВІСТКИ.

Загальні Збори Товариства кандидатів адвокатури відбудуться дня 27-го березня ц. р. о годині 8 рано в салі засідань Палати Адвокатів у Львові при вул. Гродзицьких 1. зі звичайним денним порядком. В разі браку комплету відбудуться Заг. Збори о год. 9. без огляду на скількість присутних членів стоваришення. За Виділ Стоваришення кандидатів адвокатури: д-р Шнекраут вр., д-р Акер вр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Федь Манюх син Павла родом з Яблонова, повіту Рогатин, четар 13 п. п., VII. (бережанської) бригади УГА. мав згинути з обсадою машинового кріса внаслідок розриву денікінського гранату на відтинку Брацлав—Немирів над Бугом, в перших днях листопада 1919 р. і має бути похоронений на місцевім цвинтарі в Немирові. Всіх старшин, польових душпастирів і стрільців УГА., котрі мали би близчі відомости про смерть Федя Манюха і докладнішу дату його смерти, просить підписаний заподати йому, навіть за винагородою. Вп. сотника Хмару і пор. Кліща з 13 п. п. УГА., котрі мали оповідати в Команді Бригади товаришам з 14 п. п. УГА. про близчі подробиці смерти Федя Манюха, прошу о ласкаве заподання своїх адрес. — Закордонні часописи проситься о передрук цього оголошення.

Юрій Дудрович,
заст. нотара в Бурштині.

1755 3—5

УВАГА! УВАГА!

До відома Виділів Філій і Читалень „Просвіта".

Вийшли з друку й готові до продажі членські виказки для членів читалень. Одна виказка всього 10 сотиків. Виказки друковані на гарному картоні у формі маленької книжочки. Кожда читальня повинна скористати з нагоди й замовити їх в потрібній скількости відповідно до числа членів читальні. Разом із замовленням належить пересилати належну квоту.

Канцелярія Т-ва „Просвіта".

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло" Львів, Ринок ч. 10.